

- гірськолижний туризм (для спусків по підготовлених трасах на гірських лижах);
- екологічний туризм;
- етнічний туризм;
- етнографічний туризм;
- індустріальний (або промисловий) туризм (для відвідування діючих і недіючих промислових підприємств);
- конгресний (або науковий) туризм (для підвищення й удосконалення фахового рівня, розширення, поглиблення професійних і набуття специфічних знань під час відвідування конференцій, з'їздів, семінарів, виставок, ярмарків);
- культурно-пізнавальний туризм (з метою пізнання чогось нового та розширення знань про відоме, візуалізацію знаменитих, цікавих історико-культурних об'єктів);
- купально-пляжний туризм;
- лікувально-оздоровчий туризм (для підтримання на належному рівні та покращення стану здоров'я);
- мисливський туризм;
- містичний туризм;
- подієвий туризм;
- похмурий туризм;
- природно-пізнавальний туризм (з метою пізнання чогось нового та розширення знань про відоме, візуалізацію визначних, цікавих природних об'єктів);
- релігійний туризм (з метою пізнання нового та розширення знань про певну релігію, її традиції, обряди, особливості тощо);
- рибальський туризм;
- сільський (зелений) туризм;
- спелеологічний (у тому числі спелеостологічний) туризм;
- фестивальний туризм;
- фото-туризм (з метою фотографування мальовничих пейзажів, рідкісних явищ і процесів тощо).

Список використаних джерел:

1. Горішевський П. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності / П. Горішевський, В. Васильєв, Ю. Зінько. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2003. – 148 с.
2. Новикова В.І. Країнознавство для потреб туризму і туристське країнознавство: різні підходи до вивчення дисциплін / В.І. Новикова // Географія та туризм : наук. зб. – 2012. – Вип. 20. – С. 212–237.
3. Новикова В.І. Суть рекреації та види рекреаційної діяльності / В.І. Новикова // Україна: географія цілей і можливостей : зб. наук. праць. – Ніжин : М.М. Лисенко, 2012. – Т. III. – С. 257–260.

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент В. І. Новикова

СПЕЦИФІКА НАВЧАЛЬНО-ОСВІТНЬОГО ТУРИЗМУ

О. А. Скіданов

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Під навчально-освітнім туризмом розуміємо подорожі з метою самоосвіти, набуття специфічних знань, відвідування конкретних курсів, шкіл, тренінгів, стажування. Виділяють тури шкільної та позашкільної, середньої спеціальної, а також вищої, післявищої та позавищої освіти.

Особливості програми, організації та проведення навчально-освітньої подорожі визначаються комплексом чинників. Основними з них є мета подорожування, додатковими – специфіка регіону відвідування, тривалість і сезон здійснення поїздки, вік, досвід і підготовка учасників туру, специфіка туристської групи та регіону, з якого група прибуває, можливість фінансових витрат навчальної групи тощо.

Освітній туризм в усій його різноманітності – явище не нове, але поки не набуло масовості. Проте, в світлі сучасної динаміки розвитку світової економіки та лібералізації сфери міжнародних відносин популярність «корисного відпочинку» істотно зросла. За даними Всесвітньої молодіжної і студентської освітньої туристичної конфедерації та Всесвітньої туристичної організації, за останні п'ять років загальна кількість туристів, готових поєднувати пригоди і відпочинок з користю для власного розвитку, зросла на 40% і становить 32% від загальної кількості туристів. Все більше саме молодих людей в Україні і світі схиляються на бік «корисного відпочинку» і вільного стилю подорожі. Більше 70% молодих мандрівників відмовляються називати себе туристами і шукають в поїздках не стандартних туристичних розваг утвореними екскурсійними маршрутами, а можливість побачити країну зсередини, очима місцевих жителів, відчувши на собі місцеві соціальні та культурні умови, поглибити свої знання про країну, а також сумістити відпочинок з вивченням або підтримкою існуючого рівня іноземної мови. При цьому, вік 57% таких мандрівників становить 20–25 років. Але за останні п'ять років подорожі, домінуючим мотивом яких є саморозвиток, стають все більш популярними і у людей вікової категорії від 25 до 35 років: із 2002 р. по 2009 р. їх кількість зросла з 23% до 31%. Одночасно, оскільки в сучасному інтенсивному ритмі життя кожна хвилина на вагу золота, час використовується гранично раціонально, тож поняття розвитку і відпочинку все частіше змішуються. Мандрівники по всьому світу, прагнучи раціонально використовувати час, внести баланс між корисним і приємним, обирають так званий «корисний відпочинок».

В Європі і світі наймасовішим сегментом ринку освітнього туризму є екскурсійно-пізнавальні подорожі та короткотривалі програми з відвідуванням майстер-класів та організацією «польових досліджень». Згідно TripAdvisor.com, серед європейців, що планують «корисний відпочинок», 52% вчитимуться кулінарії, 35% планують займатися спортом, решта відвідуватимуть мистецькі майстер-класи.

Освітні тури – поширений вид туризму, коли під час поїздки турист поєднує відпочинок з навчанням. Можна виділити три напрями, або три ринки освітнього туризму:

- мовно-навчальні тури,
- спортивно-навчальні тури,
- професійне навчання.

Мовно-навчальні тури (тури з вивченням іноземних мов) дуже популярні серед туристів різного віку – від дітей та їх батьків, що купують тури з метою полегшення вивчення мови, до дорослих підприємців, які цікавляться розмовною бізнес-мовою для проведення різних переговорів.

Мовні програми розраховані на дітей з 5-річного віку. Але пропозиції для таких маленьких дітей поки що не мають великого попиту, а ось школярів 10–17 років батьки відправляють навчатися набагато охочіше. Градація мовних турів за віком така: школярі, студенти, дорослі (причому останні становлять 10% усього потоку).

Поєднання мовної підготовки з відпочинком і туризмом в країні-носії мови, що вивчається, дає дуже хороші результати. Такі тури організуються в основному в країні, де національними мовами є поширені у світі мови як найбільш вживаються –

до Англії, США, Францію, Іспанію, Німеччину, Італію, Португалію. Є, звичайно, і винятки, коли англійська мова з успіхом можна повчити в Ірландії, на Мальті та ін.

Мовні курси можуть бути: інтенсивні і загальні (стандартні); бізнес-курси, підготовка до міжнародних іспитів; курси на канікулах (поєднання розваг з вивченням мови); навчання один на один і в групі; академічні курси, спрямовані на вступ до університету.

Найбільш популярне на сьогоднішній день вивчення англійської мови, потім слідує німецька, іспанська / італійська. Слідом за ними йдуть пропозиції з вивчення французької та португальської мов. Мови досить часто вживаються у світі як засобу міжнаціонального спілкування. Рідше, але все-таки зустрічаються пропозиції щодо вивчення східних мов під час спеціальних турів в Азію – китайського, фарсі, японської. Але це швидше виняток, ніж правило. Середня тривалість турів – 2–3 тижні.

Мовно-навчальні тури можуть бути індивідуальними та груповими (частіше за все – це групи бізнес-мови, групи школярів). Основні програми навчальних турів – це навчальні та екскурсійно-пізнавальні. У ряді випадків зустрічаються і спортивні програми (в основному в дитячо-юнацьких турах). Навчальні програми – спеціальний курс навчання мови в аудиторіях, лінгафонних кабінетах. Заняття мовою можуть бути організовані на різних рівнях: для початківців, для удосконалюються тощо.

Всі програми включають в себе по 2–4 аудиторних години (45 хв.) занять іноземною мовою в день. Перша половина дня при цьому присвячена вивченню іноземної мови, друга половина дня передбачена для розваг, дозвілля, занять спортом та екскурсій. Пропонуються також тури з інтенсивним вивченням мови з програмою 20–30 год./тиждень.

Екскурсійно-пізнавальні програми включають в себе вивчення культури та пам'яток країни відвідування, її історії та літератури. Однією з форм навчання може бути відвідування театрів.

Залежно від тривалості туру і місця розміщення туристів у програму можуть бути включені спортивні програми (заняття тенісом, кінним спортом, плаванням, веслуванням на каное тощо). В основному спортивні програми залежать від можливостей тієї школи або коледжу, на базі яких організовується тур із навчання мові. Серед учнів влаштовуються різні змагання із спорту і вікторини, що також побічно підштовхує їх до мовної практики під час цих заходів. Курси вивчення іноземних мов і заняття спортом – форма навчальних турів, які набувають все більшої популярності у світі (особливо серед молодіжного сегменту).

Групові тури з розміщенням у таборах, кемпінгах, коледжах дозволяють вивчати мову серед своїх однолітків, не надто відриваючись від звичайного середовища. Тут навчальні програми поєднуються із спортивними й дозвіллевими заходами. Це так звані розважально-освітні тури, в яких навчанням зазвичай приділяється далеко не головна роль. Такий вид поїздок дуже подобається школярам, коли вони зустрічаються із своїми однолітками різних національностей і спілкуються з ним на мові, що вивчається.

Поширеною пропозицією є організація мовних турів для бізнесменів. Для дорослої клієнтури основною причиною навчання є необхідність володіння однією або кількома іноземними мовами. Доросла аудиторія відправляється в подібні поїздки за рахунок своїх фірм і підприємств, індивідуально або із сім'єю. Улюбленими турами цієї категорії є тури, що поєднують курси за інтенсивною програмою з широкою культурною програмою.

Головна особливість підготовки мовно-навчального туру полягає у виключно індивідуальному підході: школи та навчальні програми підбираються для кожної людини з урахуванням її мовного рівня, освіти, віку.

У навчально-освітньому туризмі широко відомі екотури, пов'язані із спостереженням за поведінкою птахів у Латинській Америці, підрахунком чисельності популяції китів у Тихому океані. В Америці це називається «learning travel», що означає навчальний, пізнавальний або науковий туризм. Деякі туристи хочуть не просто бачити, а й знати і допомагати природі. Навчально-освітній туризм добре розвинутий у канадській провінції Квебек, де планується розширення сфери наукового туризму і включення до пізнавальних маршрутів активну участь у таких сферах діяльності, як спелеологія та археологія, сільське господарство, кримінологія, література та медицина.

Навчально-освітні тури користуються значним попитом серед туристів, адже цей вид туризму охоплює майже всі сфери життя людини і кожен може займатися тим, що йому по душі.

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент В. І. Новикова

ГРАЛЬНІ ЗАКЛАДИ У СВІТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДКРИТТЯ В УКРАЇНІ

Я. В. Снісаревська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Гральний бізнес – незаконна діяльність, пов'язана із влаштуванням казино, інших гральних місць, букмекерських контор, тоталізаторів, гральних автоматів за грошовим або майновим вигрaшем, проведенням лотерей (крім державних) та розіграшів з видачею грошових вигрaшів у готівковій формі – поза банківськими установами або у майновій формі на місці.

Але є у світі країни, де гральний бізнес не лише офіційно дозволений, але і приносить непогані доходи як власникам казино, так і державі у вигляді податків.

У США є кілька величезних гральних зон, найвідоміша з яких, безсумнівно, Лас-Вегас. Можна сказати, що все місто складається з казино, клубів та інших подібних закладів – гральний бізнес становить основу економіки. Люди спеціально приїждять у Лас-Вегас з інших країн, щоб зануритися в атмосферу азарту.

Одним з найбільш знаменитих казино в цьому місті є «Стратосфера Лас-Вегас» – готель-казино, розташований на бульварі Лас-Вегас-Стріп. Площа грального закладу становить 7 тис. м², і тут є ігри на будь-який смак – карти, рулетка, гральні автомати, а в деяких залах можна робити ставки на тоталізатори на кшталт кінних скачок, котрі проходять по всій країні. До речі, «Стратосфера» привертає гравців демократичними, порівняно з більшістю інших міських казино, ставками: наприклад, мінімальна ставка в блекджек тут – лише п'ять доларів.

Лас-Вегас – не єдине подібне місце в США: американський уряд чудово розуміє, що гроші, які туристи витрачають в казино – непоганий спосіб поповнити державний бюджет, тому інвестиції в гральний бізнес у цій країні активно заохочуються законодавчо, а акції найбільших фірм грального бізнесу котируються попитом на американських фондових біржах і приваблюють серйозних інвесторів.

Гральний бізнес в Монако – одна з провідних галузей економіки країни, яка, звісно, регламентована законодавчо.